



Наказом МОН України від 11.06.2026 № 928 видання включено до Переліку наукових фахових видань України у межах кластеру «Економічні перетворення, бізнес та адміністрування» за спеціальностями:

C1 – Економіка та міжнародні економічні відносини; C3 – Міжнародні відносини;

D1 – Облік і оподаткування; D2 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок; D3 – Менеджмент;

D4 – Публічне управління та адміністрування; D5 – Маркетинг

DOI 10.56197/2786-5827/2026-5-3-5

УДК 336:330.34:339.923:061.1

Здір Віктор Анатолійович
кандидат економічних наук,
завідувач кафедри бізнес-економіки та маркетингу,
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,
вул. В.Чорновала 143, м.Черкаси, 18000, Україна
Victor19831111@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1558-9618>

Полях Сергій Сергійович
кандидат економічних наук,
завідувач кафедри фінансового моніторингу та підприємництва,
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,
вул. В. Чорновала 143, м. Черкаси, 18000, Україна
poljashonok@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6825-5083>

Гетьманенко Юлія Олександрівна
кандидат економічних наук,
доцент кафедри бізнес-економіки та маркетингу
Черкаський державний фаховий бізнес-коледж,
вул. В. Чорновала 143, м. Черкаси, 18000, Україна
ygetmanenko@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2864-9193>

Щербатюк Борис Анатолійович
здобувач вищої освіти третього ступеня (доктор філософії),
Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького
б-р Шевченка, 81, м. Черкаси, 18031, Україна
mymills@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-1604-9160>

Zdir Viktor
PhD in Economics,
Head of the Department of Business Economics and Marketing,
Cherkasy State Business College
143 V. Chornovola St., Cherkasy, 18000, Ukraine
Victor19831111@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1558-9618>

Poliakh Sergii
PhD in Economics,
Head of the Department of Financial Monitoring and Entrepreneurship,
Cherkasy State Business College
143 V. Chornovola St., Cherkasy, 18000, Ukraine
poljashonok@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6825-5083>

Getmanenko Yuliia
PhD in Economics,
Associate Professor at the Department of Business Economics and Marketing
Cherkasy State Business College
143 V. Chornovola St., Cherkasy, 18000, Ukraine
ygetmanenko@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-2864-9193>

Shcherbatyuk Borys
Third-cycle higher education student (Doctor of Philosophy, PhD),
Bohdan Khmelnytskyi Cherkasy National University
81 Shevchenko Boulevard, Cherkasy, 18031, Ukraine
mymills@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-1604-9160>

ФІНАНСОВІ МЕХАНІЗМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ РИНКУ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

FINANCIAL MECHANISMS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF MARKET ENTITIES: EUROPEAN EXPERIENCE AND PROSPECTS FOR UKRAINE

Вступ. Сучасні трансформаційні процеси у світовій економіці зумовлюють переосмислення ролі фінансових механізмів у забезпеченні розвитку суб'єктів ринку. Для України проблема особливо актуальна в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення, що потребує адаптації фінансової політики до європейських стандартів. Вивчення європейських практик фінансової підтримки бізнесу є важливою передумовою підвищення інвестиційної активності, конкурентоспроможності та сталого економічного розвитку.

Матеріали та методи. Теоретичною та інформаційною основою дослідження стали праці українських і зарубіжних учених, аналітичні матеріали OECD, Європейського банку реконструкції та розвитку, Світового банку. Використано методи аналізу, синтезу, порівняння, систематизації, узагальнення, індукції та дедукції, а також структурно-логічний і компаративний підходи.

Результати і обговорення. Встановлено, що фінансові механізми ЄС ґрунтуються на інтеграції державних, приватних і міжнародних ресурсів, використанні гарантій, змішаного фінансування, венчурного капіталу та довгострокового інвестиційного кредитування. Така модель сприяє мобілізації приватного капіталу та структурній модернізації економіки. В Україні зберігаються проблеми інституційної координації, розподілу ризиків і недостатнього розвитку сучасних фінансових інструментів. Обґрунтовано необхідність формування цілісної фінансової екосистеми на основі взаємодії держави, фінансових установ, міжнародних організацій і приватного сектору. Пріоритетами визначено розвиток гарантійних механізмів, змішаного фінансування, участь у програмах ЄС, цифровізацію фінансової підтримки та впровадження принципів сталого фінансування.

Висновки. Трансформація фінансових механізмів є важливою передумовою економічного розвитку суб'єктів ринку та європейської інтеграції України. Адаптація європейського досвіду має передбачати не копіювання окремих інструментів, а формування інтегрованої системи фінансової підтримки, здатної мобілізувати інвестиційні ресурси та розподіляти ризики. Подолання інституційних і фінансових обмежень, цифровізація та впровадження сталого фінансування сприятимуть підвищенню інвестиційної активності, конкурентоспроможності бізнесу та ефективності післявоєнного відновлення України.

Ключові слова: фінансові механізми; економічний розвиток; суб'єкти ринку; європейська інтеграція; InvestEU; Horizon Europe; змішане фінансування; інвестиції; державна фінансова політика; стале фінансування.

Introduction. Modern transformation processes in the world economy lead to a rethinking of the role of financial mechanisms in ensuring the economic development of market entities. For Ukraine, this problem becomes particularly relevant in the context of European integration and post-war recovery, which requires the adaptation of national financial policy to European standards. Studying European practices of financial support for entrepreneurship and identifying opportunities for their implementation in Ukrainian realities is an important prerequisite for increasing investment activity, business competitiveness and ensuring sustainable economic development.

Materials and Methods. The theoretical and informational basis of the study was the works of Ukrainian and foreign scientists, analytical materials of the OECD, the European Bank for Reconstruction and Development, and the World Bank. The methods of analysis, synthesis, comparison, systematization, generalization, induction and deduction, as well as structural-logical and comparative approaches were used.

Results and Discussion. It is established that the EU financial mechanisms are based on the integration of public, private and international resources, the use of guarantees, blended finance, venture capital and long-term investment lending. This model contributes to the mobilization of private capital and the structural modernization of the economy. In Ukraine, problems of institutional coordination, risk sharing and insufficient development of modern financial instruments persist. The need to form a holistic financial ecosystem based on the interaction of the state, financial institutions, international organizations and the private sector is substantiated. The development of guarantee mechanisms, blended finance, participation in EU programs, and digitalization of financial support and implementation of the principles of sustainable financing are identified as priorities.

Conclusions. The transformation of financial mechanisms is an important prerequisite for the economic development of market entities and the European integration of Ukraine. Adaptation of European experience should not involve copying individual instruments, but the formation of an integrated system of financial support capable of mobilizing investment resources and distributing risks. Overcoming institutional and financial constraints, digitalization and the introduction of sustainable financing will contribute to increasing investment activity, business competitiveness and the effectiveness of Ukraine's post-war recovery.

Keywords: Financial Mechanisms; Economic Development; Market Actors; European Integration; InvestEU; Horizon Europe; Blended Finance; Investments; Public Financial Policy; Sustainable Finance.

JEL Classification: F36, G28, O16

Вступ. Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується глибокою трансформацією фінансових механізмів, що забезпечують економічний розвиток суб'єктів ринку. Посилення глобальної конкуренції, цифровізація фінансових послуг, поширення інноваційних моделей фінансування, реалізація Європейського зеленого курсу, а також необхідність підвищення стійкості економічних систем до кризових явищ формують нові вимоги до фінансової політики держав і механізмів підтримки підприємництва. У цих умовах фінансові інструменти дедалі більше розглядаються не лише як джерело ресурсного забезпечення, а й як важливий фактор структурної модернізації економіки, підвищення

конкурентоспроможності бізнесу та забезпечення довгострокового економічного зростання.

Для України питання трансформації фінансових механізмів набуває особливої актуальності в контексті реалізації євроінтеграційного курсу та післявоєнного відновлення економіки. Отримання статусу країни-кандидата на вступ до Європейського Союзу обумовлює необхідність адаптації національної фінансової політики до європейських принципів функціонування ринку капіталу, державної підтримки підприємництва, інвестиційної діяльності та стимулювання інноваційного розвитку. Одночасно масштабні економічні втрати, спричинені повномасштабною війною, істотно обмежили інвестиційний потенціал українських підприємств, знизили доступність кредитних ресурсів та актуалізували потребу у створенні нових механізмів мобілізації фінансового капіталу.

Проблематика фінансового забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку в сучасній науковій літературі розглядається у контексті трансформації традиційних моделей фінансового посередництва, посилення ролі інституцій розвитку, мобілізації приватного капіталу та поширення інструментів розподілу інвестиційних ризиків. При цьому поняття фінансового механізму поступово виходить за межі сукупності бюджетних, кредитних та інвестиційних інструментів і дедалі частіше трактується як комплексна інституційно-фінансова система взаємодії держави, фінансових установ, підприємств, міжнародних фінансових організацій та приватних інвесторів.

Новий напрям досліджень пов'язаний із концепцією змішаного фінансування має місце у дослідженні Керолайн Фламмер, Томас Жиру, Джеффрі М. Хіл. Змішане фінансування визначається авторами через використання державного та філантропічного фінансування для залучення приватного капіталу (Flammer, 2026). Автори розробляють концептуальну модель, у якій інститути фінансування розвитку розподіляють пільговий капітал між проектами з урахуванням співвідношення між очікуваним суспільним ефектом та необхідним рівнем концесійності (Flammer, 2025). Важливим результатом цього дослідження є обґрунтування компромісу між підвищенням сталого розвитку проекту та обсягом пільгового фінансування, необхідного для забезпечення його комерційної життєздатності.

Важливим напрямом сучасних досліджень є також деризикивання інвестицій. Андреа Пронтера та Райнер Квіцоу досліджують трансформацію європейської зовнішньої фінансової архітектури та показують, що гарантії і змішане фінансування поступово стали важливими інструментами залучення приватного капіталу (Prontera, 2023). Автори наголошують, що поширення таких інструментів змінює не лише структуру фінансування, а й характер взаємодії між Європейською Комісією, банками розвитку та приватними інвесторами.

Особливої актуальності набувають дослідження фінансових механізмів у контексті європейської інтеграції України. Маттіас Тіманн, Дан Мокану, Дора Пірошка доводять, що процес європейського розширення дедалі більше спирається на великі інвестиційні програми, які поєднують бюджетні ресурси ЄС із фінансуванням державних і приватних фінансових інституцій (Thiemann, 2025). Автори показують, що змішане фінансування поступово змінює механізми європейської інтеграції, а Україна стала одним із ключових прикладів формування нової моделі фінансового забезпечення процесу наближення до ЄС. Водночас дослідники звертають увагу на ризик, коли пріоритет отримують проекти, здатні залучити приватне фінансування, що потенційно може обмежувати реалізацію проектів із високою суспільною, але недостатньою комерційною віддачею. Тому можна стверджувати, що фінансовий механізм має забезпечувати баланс між ринковою ефективністю, суспільною результативністю та стратегічними пріоритетами державної політики.

Український напрям досліджень представлений працями, у яких фінансові механізми аналізуються переважно крізь призму інвестиційного розвитку, фінансово-кредитного забезпечення та європейської інтеграції. Зокрема, Олександр Малярчук систематизує елементи фінансово-кредитного механізму забезпечення інвестиційного розвитку України, виокремлюючи його мету, функції, принципи, методи, суб'єктів, об'єкти, важелі, інструменти та джерела фінансового забезпечення (Малярчук, 2024). Такий підхід є важливим для визначення внутрішньої структури фінансового механізму, однак потребує подальшого

розширення за рахунок дослідження взаємодії національних інструментів із міжнародними та європейськими механізмами фінансування.

Окрему групу українських досліджень становлять праці, присвячені фінансовим аспектам європейської інтеграції. Тетяна Богдан акцентує увагу на фінансових та правових механізмах прискорення вступу України до ЄС, зокрема на ролі Ukraine Facility, реформуванні інституційного середовища та необхідності забезпечення ресурсами процесу адаптації української економіки до вимог Європейського Союзу (Богдан, 2024). Водночас дослідження Олени Терентьєвої демонструє, що європейська інтеграція трансформує умови розвитку українських підприємств, створюючи одночасно нові можливості для інвестицій, інновацій та співпраці і нові регуляторні та конкурентні виклики (Терентьєва, 2024).

Важливим напрямом є також дослідження фінансово-кредитних інструментів регіонального та локального розвитку. Оксана Агрес, Оксана Садура, Назарій Попадинець та Руслан Семчук систематизують фінансово-кредитні інструменти фінансування місцевого економічного розвитку, акцентуючи увагу на необхідності диверсифікації джерел фінансування та поєднання різних фінансових інструментів (Агрес, 2024). Цей напрям доповнює загальнонаціональний підхід, оскільки ефективність фінансового механізму економічного розвитку значною мірою визначається його здатністю забезпечувати фінансові ресурси на регіональному та місцевому рівнях.

Сучасна концепція змішане фінансування істотно розширює традиційне розуміння фінансового механізму. Йдеться вже не просто про залучення додаткових ресурсів, а про структурування фінансових угод таким чином, щоб державний або пільговий капітал зменшував ризики приватного інвестора та забезпечував його участь у проєктах із підвищеним суспільним або стратегічним значенням. Можна стверджувати, що сучасний стан наукового опрацювання проблеми свідчить про достатній рівень дослідження окремих фінансових інструментів, водночас питання їх взаємодії та комплексного застосування в системі забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку потребують подальшого вивчення. У наукових працях значну увагу приділено кредитуванню, державній фінансовій підтримці, інвестиційному фінансуванню, гарантійним механізмам, змішаному фінансуванню та діяльності інститутів розвитку. Разом із тим недостатньо дослідженими залишаються механізми узгодженого поєднання цих інструментів у межах цілісної фінансової системи, спроможної враховувати специфіку сучасних умов функціонування економіки України.

Невирішеними залишаються, насамперед, питання інституційної координації фінансових інструментів, визначення оптимального співвідношення державного та приватного капіталу, розподілу інвестиційних ризиків, забезпечення додатковості приватного фінансування, цифровізації фінансової підтримки та адаптації європейських механізмів до українських інституційних умов. Окремого дослідження потребує механізм інтеграції українських суб'єктів ринку до європейської фінансової архітектури в умовах післявоєнного відновлення та набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС.

Наявна наукова база створює достатнє теоретичне підґрунтя для дослідження фінансових механізмів, однак не дає комплексної відповіді на питання, яким чином має трансформуватися національна система фінансового забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку під впливом європейської інтеграції. Саме ця наукова прогалина зумовлює необхідність подальшого дослідження європейського досвіду, систематизації сучасних фінансових інструментів та обґрунтування імперативів їх адаптації до економічних, інституційних і безпекових умов України.

З огляду на це актуалізується необхідність формування цілісного наукового підходу до дослідження трансформації фінансових механізмів забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку, визначення ключових тенденцій розвитку європейської фінансової політики та обґрунтування стратегічних імперативів її адаптації в Україні. Практична значущість такого дослідження полягає у можливості використання його результатів під час удосконалення державної фінансової політики, розвитку інструментів підтримки підприємництва, підвищення інвестиційної привабливості економіки та формування сучасної системи

фінансового забезпечення післявоєнного економічного відновлення.

Матеріали та методи. Наукові праці українських і зарубіжних учених становлять теоретичну та методологічну основу дослідження. Інформаційною базою дослідження стали аналітичні матеріали Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD)¹ Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу, Європейського банку реконструкції та розвитку², Світового банку³.

У дослідженні використано методи аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення, систематизації, індукції та дедукції, що дозволило оцінити сучасні тенденції трансформації фінансових механізмів і визначити можливості адаптації європейських фінансових практик до умов України.

Результати і обговорення. Поглиблення інтеграційних процесів між Україною та Європейським Союзом, трансформація світової фінансової архітектури, посилення вимог до конкурентоспроможності економіки та необхідність післявоєнного відновлення актуалізують потребу у формуванні нової моделі фінансового забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку. Сучасні фінансові механізми вже не обмежуються традиційними банківським кредитуванням чи бюджетною підтримкою. Їх ефективність визначається здатністю інтегрувати різні джерела фінансових ресурсів, поєднувати державні й приватні інвестиції, стимулювати інноваційну діяльність та мінімізувати фінансові ризики (Редзюк, 2024).

Разом із тим в Україні фінансова підтримка економічного розвитку залишається недостатньо системною. Існуючі інструменти державної допомоги, програми кредитування, механізми гарантування та грантової підтримки функціонують переважно автономно, що знижує їх синергетичний ефект. Крім того, недостатній розвиток ринку капіталу, обмежений доступ малого й середнього бізнесу до довгострокового фінансування, низький рівень використання механізмів змішаного фінансування та гарантійних інструментів стримують інвестиційну активність і впровадження інновацій.

Європейський досвід свідчить, що ефективність фінансової політики забезпечується не окремими програмами підтримки, а функціонуванням цілісної фінансової екосистеми, що поєднує інститути розвитку, державні гарантії, інвестиційні фонди, банківські установи, міжнародні фінансові організації та приватний капітал. Саме тому для України першочергового значення набуває не механічне запозичення окремих європейських інструментів, а адаптація принципів їх функціонування до національних інституційних, економічних та регуляторних умов.

Фінансові механізми є одним із ключових елементів сучасної економічної системи, оскільки забезпечують акумулювання, перерозподіл та ефективне використання фінансових ресурсів для досягнення стратегічних цілей економічного розвитку (Лисак, 2023). На відміну від традиційного підходу, що трактує фінансовий механізм переважно як сукупність методів і важелів формування та використання фінансових ресурсів, сучасна економічна наука розглядає його як комплексну інституційну систему взаємодії держави, фінансових установ, інвесторів, міжнародних організацій і суб'єктів господарювання.

У сучасних умовах фінансовий механізм забезпечення економічного розвитку являє собою інтегровану систему фінансових інструментів, інститутів, регуляторних механізмів та організаційних форм, спрямованих на стимулювання інвестиційної активності, підтримку підприємництва, розвиток інновацій та підвищення конкурентоспроможності економіки. Його ефективність визначається не лише обсягом фінансових ресурсів, а й якістю інституційного середовища, рівнем розвитку фінансового ринку, прозорістю механізмів розподілу коштів та здатністю державної політики формувати сприятливі умови для приватного інвестування.

У міжнародній практиці простежується зміщення акцентів від прямої бюджетної

¹ URL: https://www.oecd.org/en/publications/oecd-dac-blended-finance-guidance-2025_e4a13d2c-en.html (дата звернення 19.07.26)

² URL: <https://www.ebrd.com/transition-report>. (дата звернення 19.07.26)

³ URL: <https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/publication/rapid-damage-and-needs-assessment-rdna>. (дата звернення 20.07.26)

підтримки до використання інструментів, які забезпечують мультиплікативний ефект залучення приватного капіталу (Гнатківський, 2024). Такий підхід ґрунтується на принципі фінансового левериджу, відповідно до якого державні ресурси використовуються не як основне джерело фінансування, а як каталізатор інвестиційної активності. Саме ця логіка покладена в основу сучасних європейських програм фінансування, де бюджетні кошти переважно виконують функцію гарантій, компенсації ризиків або співфінансування інвестиційних проєктів.

Особливого значення набуває концепція змішаного фінансування, що передбачає поєднання державних, міжнародних та приватних фінансових ресурсів для реалізації проєктів із високим суспільним ефектом (Benguria, 2026). На відміну від класичних моделей державного фінансування, змішане фінансування спрямоване на зниження інвестиційних ризиків і створення умов для залучення приватного капіталу до секторів, які за звичайних умов залишаються недостатньо привабливими для інвесторів. Саме тому цей механізм дедалі ширше використовується у фінансуванні інноваційної діяльності, розвитку інфраструктури, цифрової трансформації та реалізації екологічних проєктів.

Трансформація фінансових механізмів безпосередньо пов'язана зі зміною ролі держави в економіці. Якщо традиційна модель передбачала домінування державного фінансування та адміністративного розподілу ресурсів, то сучасний підхід базується на принципах партнерства між державним і приватним секторами, розвитку фінансових ринків та створення умов для ефективної взаємодії різних учасників інвестиційного процесу. За таких умов держава виконує насамперед інституційну функцію, забезпечуючи формування нормативно-правового середовища, гарантування фінансової стабільності, мінімізацію інвестиційних ризиків та стимулювання інноваційної активності.

Важливою особливістю сучасних фінансових механізмів є їх інтеграція із цілями сталого розвитку. Фінансові рішення дедалі більше орієнтуються не лише на економічну ефективність, а й на досягнення соціальних та екологічних результатів. Це знайшло відображення у розвитку системи сталого фінансування, зелених фінансових інструментів (green finance), механізмів ESG-інвестування та фінансування проєктів, що відповідають кліматичним і соціальним пріоритетам Європейського Союзу. Таким чином, фінансовий механізм поступово трансформується із системи розподілу ресурсів у комплексний інструмент реалізації стратегічної економічної політики.

Для України зазначені тенденції мають принципове значення. В умовах післявоєнного відновлення потреба у фінансових ресурсах значно перевищує можливості державного бюджету, що обумовлює необхідність формування нової моделі фінансового забезпечення економічного розвитку (Кривещенко, 2025). Така модель повинна базуватися на поєднанні внутрішніх і зовнішніх джерел фінансування, широкому використанні міжнародних фінансових інструментів, розвитку гарантійних механізмів, стимулюванні приватних інвестицій та інтеграції до європейського фінансового простору.

У цьому контексті фінансові механізми слід розглядати не як сукупність окремих інструментів підтримки бізнесу, а як складову сучасної економічної політики, здатну забезпечити структурну модернізацію економіки, підвищення її стійкості до зовнішніх викликів та прискорення інтеграції України до європейського економічного простору.

Варто зазначити Європейські практики трансформації фінансових механізмів забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку, що мають важливе значення для Української економіки в процесі її векторизації в бік ЄС (Мацьків, 2024).

Протягом останнього десятиліття фінансова політика Європейського Союзу зазнала суттєвої трансформації. Якщо раніше її ключовим завданням було переважно усунення диспропорцій економічного розвитку окремих регіонів, то сьогодні вона орієнтована на формування комплексної фінансової екосистеми, здатної забезпечити інноваційне зростання, технологічне оновлення, цифрову трансформацію, декарбонізацію економіки та підвищення конкурентоспроможності європейського бізнесу. Такий підхід передбачає інтеграцію

бюджетних ресурсів, банківського фінансування, інструментів гарантування, венчурного капіталу та приватних інвестицій у єдину систему стимулювання економічного розвитку.

Відмінною рисою сучасної європейської моделі є переорієнтація з прямого бюджетного фінансування на використання фінансових інструментів, що створюють мультиплікативний ефект. Державні кошти дедалі частіше виконують функцію каталізатора, який знижує інвестиційні ризики та стимулює залучення приватного капіталу. Саме ця концепція лежить в основі програм InvestEU, діяльності European Investment Bank, European Investment Fund, European Innovation Council та інших інституцій Європейського Союзу.

Одним із визначальних інструментів сучасної фінансової політики ЄС є програма InvestEU, що об'єднала низку попередніх фінансових ініціатив у єдину систему підтримки інвестиційної діяльності. Її головною особливістю є використання бюджетної гарантії Європейського Союзу для мобілізації значно більших обсягів приватного та інституційного капіталу. Завдяки цьому механізму є можливість фінансувати проекти, що за звичайних ринкових умов вважаються надто ризиковими або мають тривалий період окупності.

Структура InvestEU побудована навколо кількох стратегічних напрямів: розвиток сталої інфраструктури, підтримка досліджень та інновацій, цифрова трансформація, розвиток малого і середнього підприємництва, а також реалізація соціальних інвестицій. Важливо, що фінансування надається не лише у формі кредитів, а й через гарантії, участь у капіталі, квазікапітальні інструменти та інші механізми розподілу ризиків. Завдяки цьому механізму можна досягти гнучкості фінансової підтримки та її адаптацію до потреб різних категорій суб'єктів ринку.

Важливою складовою фінансової архітектури Європейського Союзу є програма Horizon Europe, яка виступає основним інструментом підтримки наукових досліджень, технологічного розвитку та інновацій. На відміну від традиційних грантових програм, Horizon Europe спрямована на формування повного інноваційного циклу — від фундаментальних досліджень до комерціалізації результатів і виходу нових технологій на ринок (Семенов, 2025).

Особливістю програми є інтеграція фінансування науки, бізнесу та державної політики. Завдяки цьому створюються умови для формування інноваційних екосистем, у яких університети, наукові установи, підприємства, інвестори та органи влади взаємодіють у межах єдиного фінансового середовища. Саме така інтеграція істотно скорочує часовий розрив між створенням інновації та її практичним впровадженням у виробництво.

Особливе місце у фінансовій системі Європейського Союзу займає European Investment Bank, який виконує функцію довгострокового інвестиційного банку розвитку. Його діяльність спрямована на фінансування масштабних інфраструктурних проєктів, модернізацію промисловості, розвиток транспортної та енергетичної інфраструктури, цифрових технологій, освіти, охорони здоров'я та екологічної трансформації.

На відміну від комерційних банків, Європейський інвестиційний банк оцінює ефективність проєктів не лише за фінансовими показниками, а й за їх соціально-економічним впливом. Це дозволяє фінансувати проєкти, що забезпечують довгострокове економічне зростання, хоча їх комерційна окупність може бути нижчою або відкладеною в часі. Крім кредитування, банк активно застосовує механізми співфінансування, гарантій та технічної підтримки реалізації інвестиційних проєктів.

Важливим елементом європейської фінансової екосистеми є European Investment Fund, основною місією якого є розширення доступу малого та середнього бізнесу до фінансових ресурсів. На відміну від класичних фінансових установ, European Investment Fund переважно не кредитує підприємства безпосередньо, а працює через фінансових посередників, використовуючи гарантійні інструменти, венчурні фонди, фонди прямих інвестицій та інші механізми підтримки підприємництва. Саме такий приклад фінансування дозволяє істотно розширити коло потенційних отримувачів фінансування та мінімізувати ризики кредитних установ. У результаті підприємства отримують доступ до дешевших фінансових ресурсів, а фінансові установи — можливість активніше кредитувати інноваційні та високоризикові

проекти.

Однією з найдинамічніших європейських інституцій останніх років став European Innovation Council, діяльність якого спрямована на підтримку проривних технологій та високотехнологічних стартапів. Особливістю EIC є використання комбінованої моделі фінансування, що поєднує грантову підтримку із пайовими інвестиціями. Саме такий механізм дозволяє забезпечити фінансування інноваційних компаній на різних стадіях їх розвитку – від дослідницького етапу до масштабування бізнесу.

Важливо, що підтримка суб'єктів ринку не обмежується лише фінансовими ресурсами. Підприємства також отримують експертний супровід, консультаційну підтримку, доступ до міжнародних партнерських мереж та інвестиційних платформ, що суттєво підвищує ймовірність успішної комерціалізації інновацій.

Суттєвою тенденцією сучасної фінансової політики Європейського Союзу є активне використання гарантійних механізмів і моделей змішаного фінансування. Їх головна перевага полягає у можливості залучення значних обсягів приватного капіталу без пропорційного збільшення бюджетних витрат.

Гарантійні інструменти дозволяють державі або міжнародним фінансовим організаціям частково компенсувати кредитні ризики, завдяки чому банки активніше фінансують інноваційні підприємства, малий бізнес та інвестиційні проекти. Водночас механізми змішаного фінансування забезпечують поєднання грантів, кредитів, гарантій, пайового фінансування та приватних інвестицій у межах одного фінансового рішення. Саме такий комплексний підхід сьогодні розглядається міжнародними фінансовими організаціями як один із найбільш ефективних механізмів реалізації масштабних програм економічного розвитку.

Таблиця 1

Порівняльна характеристика ключових фінансових механізмів забезпечення економічного розвитку в Європейському Союзі

Фінансовий механізм	Основна мета	Основні інструменти	Очікуваний економічний ефект
InvestEU	Мобілізація інвестицій	Гарантії, кредити, інвестиції, квазікапітал	Зростання приватних інвестицій, підтримка МСП, розвиток інфраструктури
Horizon Europe	Розвиток науки та інновацій	Гранти, дослідницькі програми	Комерціалізація інновацій, технологічний розвиток
European Investment Bank	Довгострокове інвестування	Пільгові кредити, співфінансування, гарантії	Модернізація економіки, розвиток інфраструктури
European Investment Fund	Підтримка підприємництва	Гарантійні фонди, венчурне фінансування	Розширення доступу МСП до фінансування
European Innovation Council	Підтримка проривних інновацій	Гранти, пайове фінансування, акселерація	Масштабування високотехнологічних компаній

Джерело: розроблено авторами

Проведений аналіз свідчить, що ефективність європейської моделі визначається не окремими програмами, а їх взаємодією в межах єдиної фінансової екосистеми. Вона забезпечує безперервний цикл підтримки економічного розвитку – від фінансування наукових досліджень і створення інновацій до масштабування бізнесу, виходу підприємств на міжнародні ринки та реалізації великих інвестиційних проектів. Саме системний характер цієї моделі становить найбільший інтерес для України, яка перебуває на етапі реформування власної фінансової політики відповідно до вимог європейської інтеграції.

Порівняння сучасних фінансових механізмів України та держав – членів Європейського Союзу свідчить про наявність принципових відмінностей не лише у масштабах фінансової підтримки, а насамперед у підходах до її організації. Якщо в країнах ЄС фінансова політика формується як цілісна багаторівнева система, у якій взаємодіють наднаціональні, національні, регіональні та приватні інституції, то в Україні переважає використання окремих інструментів, які часто функціонують із недостатнім рівнем координації.

Європейська модель базується на принципі диверсифікації фінансових джерел. Підприємства можуть одночасно використовувати банківське кредитування, гарантійні інструменти, грантове фінансування, венчурний капітал, інвестиційні фонди, механізми державно-приватного партнерства та програми міжнародних фінансових організацій. Така багатоканальність фінансових джерел дозволяє отримати високу стійкість фінансової системи до зовнішніх шоків і дозволяє підприємствам обирати оптимальні фінансові інструменти залежно від стадії розвитку, масштабу діяльності та рівня інвестиційного ризику (Golovchanska, 2025).

В Україні структура фінансового забезпечення залишається значно більш концентрованою. Основним джерелом фінансування інвестиційної діяльності підприємств традиційно залишаються власні кошти, тоді як роль довгострокового банківського кредитування, фондового ринку та інституційних інвесторів є обмеженою. Державні програми підтримки підприємництва, зокрема програми пільгового кредитування та часткової компенсації відсоткових ставок, позитивно вплинули на доступність фінансових ресурсів для окремих категорій бізнесу, однак вони поки що не формують комплексної системи фінансового розвитку, співставної з європейською моделлю.

Суттєвою відмінністю є також інституційна архітектура фінансової підтримки. У країнах ЄС функціонують спеціалізовані банки розвитку, гарантійні фонди, інноваційні агентства, експортно-кредитні агентства та інші інститути розвитку, діяльність яких координується із загальною економічною політикою. Саме така координація з боку держави та інших інститутів забезпечує узгодженість фінансових інструментів, їх взаємодоповнюваність та орієнтацію на довгострокові цілі розвитку.

В Україні окремі елементи такої системи перебувають на стадії становлення. Незважаючи на позитивні зміни останніх років, інституційна взаємодія між органами державної влади, банківським сектором, міжнародними фінансовими організаціями та приватними інвесторами ще не забезпечує необхідного рівня синергії. Як наслідок, підприємства нерідко стикаються з дублюванням процедур, складністю отримання фінансування та високими транзакційними витратами.

Особливо показовими є відмінності у використанні механізмів розподілу фінансових ризиків. Європейська практика демонструє поступове зміщення акценту від прямого фінансування до створення умов, за яких державні ресурси стимулюють залучення приватного капіталу. Саме тому гарантійні інструменти, механізми портфельного гарантування, фонди співінвестування та інструменти змішаного фінансування стали одним із ключових елементів сучасної фінансової політики ЄС.

В Україні гарантійні механізми поступово розширюються, однак їх масштаб і різноманітність залишаються недостатніми для забезпечення потреб економіки. Особливо це стосується інноваційних підприємств, стартапів та малого бізнесу, які через високий рівень ризику мають обмежений доступ до традиційного банківського фінансування. За таких умов значна частина перспективних інвестиційних проєктів не отримує необхідного фінансового забезпечення.

Окремої уваги заслуговує порівняння підходів до фінансування інноваційної діяльності. У країнах Європейського Союзу підтримка інновацій розглядається як довгострокова інвестиція у конкурентоспроможність економіки. Саме тому фінансування охоплює весь життєвий цикл інноваційного проєкту – від фундаментальних досліджень до масштабування виробництва. Такий підхід забезпечує безперервність розвитку інноваційної екосистеми та підвищує ефективність використання державних і приватних фінансових

ресурсів (Семенець, 2021).

В Україні інноваційне фінансування залишається більш фрагментарним. Підприємства часто стикаються з проблемою так званої “фінансової прогалини”, коли результати наукових досліджень уже не можуть фінансуватися за рахунок академічних програм, але ще не є достатньо привабливими для приватних інвесторів, тому така проблема значною мірою стримує розвиток високотехнологічного підприємництва та комерціалізацію наукових розробок.

Не менш важливою є відмінність у стратегічній спрямованості фінансової політики (Leshchenko, 2025). У Європейському Союзі фінансові інструменти дедалі більше інтегруються з цілями цифрової трансформації, зеленої економіки, енергетичної безпеки та сталого розвитку. Відповідно, пріоритет отримують проєкти, здатні забезпечити не лише економічний, а й соціальний та екологічний ефект. Україна також поступово імплементує відповідні підходи, однак повноцінна інтеграція принципів ESG-фінансування, сталих інвестицій та кліматично орієнтованої фінансової політики ще потребує суттєвого нормативного й інституційного розвитку.

Узагальнюючи результати порівняльного аналізу, можна стверджувати, що ключовою відмінністю між фінансовими механізмами України та Європейського Союзу є не стільки різниця в обсягах фінансування, скільки різний рівень системності організації фінансової підтримки. Європейська модель демонструє високий ступінь інтеграції фінансових інструментів, інституцій та економічної політики, тоді як українська система поки що перебуває на етапі трансформації, що обумовлює необхідність її подальшої адаптації до сучасних європейських підходів.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика фінансових механізмів забезпечення економічного розвитку в Україні та країнах Європейського Союзу

Критерій	Країни ЄС	Україна
Інституційна модель	Комплексна система інститутів розвитку, банків розвитку, гарантійних фондів та інвестиційних програм	Переважання окремих програм підтримки з недостатньою інтеграцією
Основні джерела фінансування	Банківське кредитування, інвестиційні фонди, венчурний капітал, гарантії, гранти, приватні інвестиції	Власні кошти підприємств, банківське кредитування, державні програми, міжнародна допомога
Гарантійні механізми	Широке застосування портфельних гарантій та механізмів розподілу ризиків	Обмежене використання, переважно в межах окремих державних програм
Підтримка інновацій	Повний цикл фінансування: дослідження – розроблення – комерціалізація – масштабування	Фрагментарне фінансування, недостатній розвиток венчурної інфраструктури
Інтеграція зі сталим розвитком	ESG-фінансування, зелена економіка, цифрова трансформація є складовими фінансової політики	Формування відповідної системи триває, окремі інструменти перебувають на стадії розвитку
Роль держави	Створення умов для мобілізації приватного капіталу та координація фінансової екосистеми	Домінування прямої підтримки та адміністративних інструментів

Джерело: розроблено авторами

Результати проведеного порівняння свідчать, що імплементація європейських підходів не повинна зводитися до копіювання окремих фінансових програм. Більш перспективним є формування в Україні комплексної фінансової екосистеми, у якій державна підтримка, міжнародні фінансові ресурси та приватні інвестиції функціонуватимуть як

взаємодоповнювальні елементи єдиної моделі економічного розвитку.

Поглиблення співпраці України з Європейським Союзом відкриває нові можливості для використання сучасних фінансових інструментів підтримки економічного розвитку. Водночас практика останніх років засвідчує, що ефективність адаптації європейських механізмів визначається не лише доступом до фінансових ресурсів, а й готовністю національної інституційної системи забезпечити їх результативне використання.

Разом із тим реалізація можливостей використання сучасних фінансових інструментів підтримки економічного розвитку суб'єктів ринку супроводжується низкою інституційних, організаційних і фінансових обмежень, що знижують результативність упровадження сучасних механізмів підтримки економічного розвитку. Однією з найбільш суттєвих проблем фінансових інструментів підтримки економічного розвитку суб'єктів ринку залишається фрагментарність державної фінансової політики. Наявні програми підтримки підприємництва, інноваційного розвитку, експорту, регіонального розвитку та інвестиційної діяльності часто реалізуються різними органами державної влади без достатнього рівня координації. У результаті виникає дублювання окремих функцій, нерівномірний розподіл фінансових ресурсів та недостатня узгодженість стратегічних пріоритетів. На відміну від європейської практики, де фінансові інструменти інтегровані у єдину систему економічного розвитку, українська модель ще не забезпечує комплексної взаємодії між усіма учасниками фінансової екосистеми.

Другим системним бар'єром є обмежений розвиток інститутів довгострокового фінансування. Банківський сектор України традиційно орієнтований переважно на коротко- та середньострокове кредитування, що обмежує можливості реалізації масштабних інвестиційних проєктів. Водночас ринок корпоративних облігацій, венчурного капіталу, інституційних інвесторів та інших альтернативних джерел фінансування залишається недостатньо розвиненим. Це знижує доступ підприємств до різноманітних фінансових інструментів і збільшує їх залежність від власних фінансових ресурсів.

Суттєвим обмеженням є також недостатній рівень розвитку гарантійних механізмів. Європейська практика доводить, що саме гарантійні фонди та механізми портфельного гарантування дозволяють суттєво розширити доступ малого й середнього бізнесу до кредитних ресурсів без значного збільшення бюджетних видатків. В Україні окремі гарантійні інструменти вже функціонують, однак їх масштаб, капіталізація та сфера застосування поки що не відповідають потребам економіки, особливо в умовах післявоєнного відновлення.

Окремої уваги потребує проблема недостатньої інтеграції українських підприємств до європейських програм фінансування. Незважаючи на поступове розширення участі України у програмах Європейського Союзу, рівень використання їх потенціалу залишається нижчим від можливого. Однією з причин є недостатня поінформованість підприємств про доступні фінансові можливості, складність процедур підготовки проєктної документації, обмежений досвід міжнародного проєктного менеджменту та нестача кваліфікованих фахівців із залучення грантового й інвестиційного фінансування.

Важливим стримувальним чинником залишається інституційне середовище. Для сучасних європейських фінансових механізмів характерними є високий рівень прозорості, цифровізація процедур, чіткі критерії оцінювання ефективності проєктів та мінімізація адміністративних бар'єрів. Україна за останні роки досягла значного прогресу у сфері цифрової трансформації державного управління, однак подальше вдосконалення процедур оцінювання інвестиційних проєктів, моніторингу результативності фінансової підтримки та управління ризиками залишається одним із пріоритетних напрямів реформування.

Складність адаптації європейських фінансових механізмів посилюється також специфічними умовами функціонування української економіки. Повномасштабна війна суттєво підвищила рівень інвестиційних ризиків, погіршила прогнозованість економічного середовища, змінила структуру державних фінансів та збільшила потребу у міжнародній фінансовій підтримці. За таких умов традиційні інструменти фінансування не здатні повною мірою забезпечити потреби економічного відновлення, що обумовлює необхідність ширшого

використання механізмів розподілу ризиків, гарантій, змішаного фінансування та міжнародного співфінансування.

Разом із тим саме сучасні виклики створюють передумови для прискореної модернізації фінансової системи України. Процес європейської інтеграції відкриває можливість не лише отримувати фінансову підтримку, а й поступово інтегруватися до європейського фінансового простору, імплементувати сучасні стандарти фінансового регулювання, розвивати інститути розвитку та запроваджувати нові моделі взаємодії держави, бізнесу й міжнародних фінансових організацій. Саме тому питання адаптації європейських фінансових механізмів необхідно розглядати як складову довгострокової стратегії структурної модернізації української економіки.

В сучасних умовах фінансові механізми є не лише інструментом ресурсного забезпечення, а й важливою складовою формування конкурентоспроможної та стійкої моделі економічного розвитку суб'єктів ринку. Узагальнення європейського досвіду засвідчило, що результативність фінансової політики визначається не стільки кількістю окремих програм підтримки, скільки рівнем їх інституційної узгодженості, здатністю поєднувати державні, приватні та міжнародні фінансові ресурси, а також ефективністю механізмів розподілу фінансових ризиків. Для України перспективним напрямом фінансової політики підтримки суб'єктів ринку є формування інтегрованої фінансової екосистеми, у межах якої державні інституції, фінансовий сектор, міжнародні організації та приватний бізнес функціонуватимуть як взаємопов'язані елементи єдиної системи забезпечення економічного розвитку. Такий тип фінансування має замінити фрагментарну модель фінансової підтримки та забезпечити узгодження інструментів фінансової політики зі стратегічними пріоритетами відновлення й модернізації національної економіки.

Ще одним з основних напрямів адаптації європейського досвіду визначено інституційну інтеграцію фінансових механізмів, розвиток гарантійної інфраструктури, активізацію змішаного фінансування, розширення участі України у фінансових програмах Європейського Союзу та цифровізацію процесів фінансової підтримки. Особливе значення має саме розвиток інструментів гарантування та розподілу ризиків, що сприятиме поліпшенню доступу малого і середнього бізнесу до кредитних ресурсів. Водночас поєднання державного, міжнародного та приватного капіталу створює можливості для масштабування інвестицій у відновлення інфраструктури, енергетику, цифрову трансформацію, екологічну модернізацію та інноваційний розвиток.

Перспективи використання європейського досвіду в Україні пов'язані передусім із формуванням сучасної системи фінансової взаємодії, а не механічним перенесенням окремих інструментів чи програм. Її результативність залежатиме від інституційної спроможності держави, прозорості процедур, цифровізації управління фінансовими ресурсами та здатності мобілізувати приватний капітал. Реалізація запропонованих напрямів сприятиме підвищенню інвестиційної активності, зміцненню фінансової стійкості суб'єктів ринку, посиленню їх конкурентоспроможності та створенню необхідних передумов для ефективного післявоєнного відновлення й довгострокового економічного розвитку України.

Не менш важливим є впровадження принципів сталого фінансування. У перспективі інтеграції до Європейського Союзу фінансова політика України повинна дедалі більшою мірою орієнтуватися на підтримку проєктів, що відповідають принципам екологічної відповідальності, енергоефективності, соціальної інклюзії та корпоративного управління. Це сприятиме гармонізації національної фінансової системи з європейськими стандартами ESG та розширенню доступу українських підприємств до міжнародних джерел капіталу.

Таким чином, стратегічні імперативи трансформації фінансових механізмів полягають у переході від фрагментарної моделі фінансової підтримки до комплексної фінансової екосистеми, що ґрунтується на партнерстві держави, бізнесу, міжнародних фінансових організацій та приватних інвесторів. Саме така модель найбільшою мірою відповідає сучасним викликам післявоєнного відновлення, забезпечує стійкість економічного розвитку та створює інституційні передумови для успішної інтеграції України до

економічного простору Європейського Союзу.

Висновки. Проведене дослідження підтвердило, що в умовах глобальної трансформації економічних відносин фінансові механізми набувають ролі одного з ключових чинників забезпечення економічного розвитку суб'єктів ринку. Сучасні підходи до фінансової політики виходять за межі традиційного ресурсного забезпечення та орієнтуються на формування інтегрованої фінансової екосистеми, здатної стимулювати інвестиційну активність, інноваційний розвиток, структурну модернізацію економіки та підвищення її конкурентоспроможності.

Встановлено, що трансформація фінансових механізмів у країнах Європейського Союзу базується на принципах інтегрованості фінансових інструментів, багатоканальності фінансування, розподілу ризиків між державою та приватним сектором, а також широкому використанні інструментів гарантування, змішаного фінансування, венчурного капіталу й довгострокового інвестиційного кредитування. Важливою особливістю європейської моделі є її орієнтація на мобілізацію приватних інвестицій за допомогою державних фінансових інструментів, що забезпечує значний мультиплікативний ефект використання бюджетних ресурсів.

У результаті порівняльного аналізу встановлено, що українська система фінансового забезпечення економічного розвитку характеризується недостатньою інституційною узгодженістю, обмеженим використанням сучасних механізмів розподілу ризиків, недостатнім розвитком гарантійної інфраструктури, венчурного фінансування та інструментів змішаного фінансування. Попри позитивні зміни у сфері державної підтримки підприємництва та розширення співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, існуюча модель ще не забезпечує необхідного рівня інтеграції фінансових інструментів, характерного для країн Європейського Союзу.

Доведено, що адаптація європейських фінансових практик повинна передбачати не механічне перенесення окремих програм чи інструментів, а формування цілісної фінансової екосистеми, у якій державна фінансова політика, банківський сектор, інститути розвитку, міжнародні фінансові організації та приватний капітал функціонуватимуть як взаємодоповнювальні елементи єдиного механізму економічного розвитку. Такий підхід відповідає сучасним тенденціям розвитку фінансової політики ЄС та створює передумови для підвищення ефективності використання як внутрішніх, так і зовнішніх фінансових ресурсів.

Обґрунтовано, що пріоритетними напрямками трансформації фінансових механізмів в Україні мають стати розвиток гарантійних інструментів, розширення використання моделей змішаного фінансування, активізація участі у фінансових програмах Європейського Союзу, цифровізація процесів фінансової підтримки, удосконалення інституційної координації та поступове впровадження принципів сталого фінансування відповідно до європейських стандартів. Реалізація зазначених напрямів сприятиме підвищенню інвестиційної активності, зміцненню фінансової стійкості суб'єктів ринку та створенню сприятливих умов для післявоєнного економічного відновлення України.

Джерела фінансування. *Автори не отримували грантового фінансування проведеного дослідження.*

Декларація про використання ШІ. *Під час підготовки статті використано інструмент ChatGPT для редагування тексту. Автори здійснили повну перевірку змісту та несуть відповідальність за остаточний варіант статті.*

Етичні аспекти. *Дослідження не передбачало участі людей, використання тварин або обробки персональних даних.*

Список використаних джерел

1. Flammer C., Giroux T., Heal G. M. Blended finance. *Journal of Financial Economics*. 2026. Vol. 183. Article 104321. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2026.104321>.

2. Flammer C., Giroux T., Heal G. M. The economics of blended finance. *AEA Papers and Proceedings*. 2025. Vol. 115. P. 397–402. <https://doi.org/10.1257/pandp.20251072>
3. Prontera A., Quitzow R. Catalytic Power Europe: Blended Finance in European External Action. *JCMS: Journal of Common Market Studies*. 2023. Vol. 61, No. 4. P. 988–1006. <https://doi.org/10.1111/jcms.13442>.
4. Thiemann M., Mocanu D., Piroška D. The rise of the European Enlargement State: blended finance, development banks and the new modalities of EU accession. *Journal of European Public Policy*. 2025. Vol. 32, No. 12. P. 2936–2972. <https://doi.org/10.1080/13501763.2025.2497353>.
5. Малярчук О. В. Фінансово-кредитні механізми забезпечення інвестиційного розвитку України. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 63. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-112>.
6. Богдан Т. П. Удосконалення концептуальних засад євроінтеграції, фінансові та правові важелі прискорення вступу України до ЄС. *Фінанси України*. 2024. № 3. С. 7–25. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.03.007>.
7. Терентьєва О. В. Актуальні питання та стратегії розвитку підприємств в умовах євроінтеграції. *Вчені записки: зб. наук. пр.* 2024. Вип. 35(2). С. 278–288. https://doi.org/10.33111/vz_kneu.35.24.02.23.159.165.
8. Агрес О. Г., Садура О. Б., Попадинець Н. М., Семчук Р. Б. Фінансово-кредитні інструменти фінансування місцевого економічного розвитку. *Регіональна економіка*. 2024. № 4(114). С. 89–99. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-4-9>.
9. Редзюк Є. Механізми зовнішнього фінансування економіки України під час війни та підходи до їх оптимізації. *Економіка України*. 2024. Т. 67, № 12 (757). С. 51–66. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.12.051>.
10. Лисак Л. В., Качула С. В. Фінансовий механізм державно-приватного партнерства в реалізації стратегічних цілей розвитку територій України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-72>.
11. Гнатківський Б. М. Вдосконалення напрямів регулювання засобів фінансового стимулювання інноваційного інвестування в Європейському Союзі. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2024. № 1. <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.309596>
12. Benguria F., Garcia-Marin A., Schmidt-Eisenlohr T. Blended Finance. *Journal of Financial Economics*. 2026. Vol. 183. 104321. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2026.104321>
13. Кривещенко В. В., Мороз П. А. Передумови формування фінансової політики в забезпеченні повоєнного відновлення економіки України. *Стратегія економічного розвитку України*. 2025. № 56. С. 7–22. <https://doi.org/10.33111/sedu.2025.56.007.022>
14. Мацьків В., Мигович Т., Щур Р. Фінансові аспекти вступу України до ЄС: виклики та перспективи. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2024. № 3 (39). С. 284–296. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-284-296](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-284-296)
15. Семенов О. Фінансова конвергенція як індикатор інтеграційної готовності України до Європейського Союзу. *Економіка та суспільство*. 2025. № 80. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-49>
16. Golovchanska V. Conceptual foundations for the formation of a financial and organizational mechanism for cross-border cooperation in the context of Ukraine's European integration. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2025. № 1. P. 399–404. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-69>
17. Семенець А. О., Тюріна Д. М., Кузькін Є. Ю., Ярмач О. В. Аналіз розвитку євроінтеграційних процесів в Україні. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2021. Т. 4. № 35. С. 495–506. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222526>
18. Leshchenko K. Institutional and financial mechanisms of the European Green Deal in the processes of early recovery and post-war transformation of Ukraine. *Philosophy, Economics and Law Review*. 2025. Vol. 5. No. 1. P. 80–98. <https://doi.org/10.63341/2786-491X2025-1-80>

References

1. Flammer, C., Giroux, T., & Heal, G. M. (2026). Blended finance. *Journal of Financial Economics*, 183, 104321. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2026.104321>
2. Flammer, C., Giroux, T., & Heal, G. M. (2025). The economics of blended finance. *AEA Papers and Proceedings*, 115, 397–402. <https://doi.org/10.1257/pandp.20251072>
3. Prontera, A., & Quitzow, R. (2023). Catalytic power Europe: Blended finance in European external action. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 61(4), 988–1006. <https://doi.org/10.1111/jcms.13442>
4. Thiemann, M., Mocanu, D., & Piroška, D. (2025). The rise of the European enlargement state: Blended finance, development banks and the new modalities of EU accession. *Journal of European Public Policy*, 32(12), 2936–2972. <https://doi.org/10.1080/13501763.2025.2497353>
5. Maliarchuk, O. V. (2024). Finansovo-kredytni mekhanizmy zabezpechennia investytsiinoho rozvytku Ukrainy. *Ekonomika ta suspilstvo*, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-112>
6. Bohdan, T. P. (2024). Udoskonalennia kontseptualnykh zasad yevrointehratsii, finansovi ta pravovi vazheli pryskorennia vstupu Ukrainy do YeS. *Finansy Ukrainy*, (3), 7–25. <https://doi.org/10.33763/finukr2024.03.007>
7. Terentieva, O. V. (2024). Aktualni pytannia ta stratehii rozvytku pidpriemstv v umovakh yevrointehratsii. *Vcheni zapysky: Zbirnyk naukovykh prats*, 35(2), 278–288. https://doi.org/10.33111/vz_kneu.35.24.02.23.159.165
8. Ahres, O. H., Sadura, O. B., Popadynets, N. M., & Semchuk, R. B. (2024). Finansovo-kredytni instrumenty finansuvannia mistsevoho ekonomichnoho rozvytku. *Rehionalna ekonomika*, (4), 89–99. <https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-4-9>
9. Redziuk, Ye. (2024). Mekhanizmy zovnishnoho finansuvannia ekonomiky Ukrainy pid chas viiny ta pidkhody do yikh optymizatsii. *Ekonomika Ukrainy*, 67(12), 51–66. <https://doi.org/10.15407/economyukr.2024.12.051>
10. Lysak, L. V., & Kachula, S. V. (2023). Finansovyi mekhanizm derzhavno-pryvatnoho partnerstva v realizatsii stratehichnykh tsilei rozvytku terytorii Ukrainy. *Ekonomika ta suspilstvo*, (53). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-72>
11. Hnativskyi, B. M. (2024). Vdoskonalennia napriamiv rehuliuвання zasobiv finansovoho stymuliuvannia innovatsiinoho investuvannia v Yevropeiskomu Soiuzi. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*, (1). <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2024.309596>
12. Benguria, F., Garcia-Marin, A., & Schmidt-Eisenlohr, T. (2026). Blended finance. *Journal of Financial Economics*, 183, 104321. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2026.104321>
13. Kryveshchenko, V. V., & Moroz, P. A. (2025). Peredumovy formuvannia finansovoi polityky v zabezpechenni povoiennoho vidnovlennia ekonomiky Ukrainy. *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, (56), 7–22. <https://doi.org/10.33111/sedu.2025.56.007.022>
14. Matskiv, V., Myhovich, T., & Shchur, R. (2024). Finansovi aspekty vstupu Ukrainy do YeS: Vykylyky ta perspektyvy. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, (3), 284–296. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-284-296](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-284-296)
15. Semenov, O. (2025). Finansova konverhentsiia yak indykator intehratsiinoi hotovnosti Ukrainy do Yevropeiskoho Soiuzu. *Ekonomika ta suspilstvo*, (80). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-80-49>
16. Holovchanska, V. (2025). Conceptual foundations for the formation of a financial and organizational mechanism for cross-border cooperation in the context of Ukraine's European integration. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*, (1), 399–404. <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-69>
17. Semenets, A. O., Tiurina, D. M., Kuzkin, Ye. Yu., & Yarmak, O. V. (2021). Analiz rozvytku yevrointehratsiinykh protsesiv v Ukraini. *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, 4(35), 495–506. <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v4i35.222526>

18. Leshchenko, K. (2025). Institutional and financial mechanisms of the European Green Deal in the processes of early recovery and post-war transformation of Ukraine. *Philosophy, Economics and Law Review*, 5(1), 80–98. <https://doi.org/10.63341/2786-491X2025-1-80>

Стаття надійшла до редакції 27.07.2026

Рецензовано 20.08.2026

Опубліковано 30.08.2026



Стаття опублікована відповідно до ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0, <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)